



Den Ouden/ Boom In Business- nieuwjaarsdiner: ‘Boomkwekers moeten veel actiever mee in de verduurzaming, alleen al omdat de maatschappij daarom vraagt’

Verduurzamen in de kwekerij: wie gaat het mogelijk maken en wie gaat het betalen?



Op 12 december werd op de productielocatie in Helmond van Den Ouden Organic en Den Ouden GrowSolutions de tiende editie van het Boom In Business-kerstdiner gehouden. Bij de zoete geuren van de organische meststoffen van Den Ouden en onder het genot van een prima diner discussieerden twintig boomkwekers en branchevertegenwoordigers over de verschillende aspecten van verduurzaming. Om met de belangrijkste open deur in huis te vallen: 'Boomkwekers moeten mee in de verduurzaming, alleen al omdat de maatschappij daarom vraagt.'

Auteur: Hein van Iersel

Met twintig mannen en één vrouw praten over een breed thema als verduurzaming, dat is natuurlijk vragen om een discussie die van de hak op de tak springt. Daarom was bij deze editie van het kerstdiner gekozen voor een aanpak met vier verschillende sprekers, die in een paar minuten een korte aanzet konden geven op een deelthema. De gekozen deelthema's van verduurzaming waren achtereenvolgens *Een gezonde plant is een duurzame plant*, *Duurzaamheidsaspecten van de transitie naar minder veen*, *Duurzaamheid op de winkelvloer* en ten slotte het onvermijdelijke thema *Gewasbescherming*.

Plantgezondheid

Gastheren René Verhoeven en Arjan Kuppens mochten als respectievelijk business development manager en teeltadviseur het spits afbijten over het onderwerp plantgezondheid. Een onderwerp dat Den Ouden natuurlijk past als een goed zittende handschoen. Het afgelopen jaar zijn twee voorheen aparte onderdelen van Den Ouden samengevoegd tot Den Ouden GrowSolutions. Het gaat om Ferm O Feed, dat organische meststoffen produceert voor de internationale markt, en PHC, dat een breed scala bodem- en plantstimulerende middelen ontwikkelt, waaronder mycorrhiza. De combinatie van een gezonde plant en een gezonde bodem is daarbij steeds het uitgangspunt.

Ontleend aan de natuur

Teeltadviseur Arjan Kuppens: 'Ons uitgangspunt is ontleend aan de natuur: je moet eerst de bodem voeden en de juiste groeicondities scheppen voor een gezonde groei en ontwikkeling van bomen en planten. Vervolgens is het een kwestie van onderhouden en bijsturen wanneer de plant wat extra voeding of ondersteuning nodig heeft. Als je de organische benadering goed en consequent doorvoert, krijg je sterkere planten, die ongestoord groeien en zich beter kunnen verweren tegen ziekten, plagen en stresssituaties zoals hitte en droogte. Daar ligt ook de winst voor de kweker.'

Al jaren

Het zou niet goed zijn als het verhaal van Kuppens compleet nieuw was voor de aanwezige kwekers. Paul Bressers van Bressers Boomkwekerij vertelt bijvoorbeeld: 'Dit doen wij al jaren en het loont ook om het zo te doen.' Het gezelschap telt twee biologische kwekers: vastplantenkweker Jeroen Aaldering van Aaldering de Stek en Hans van Hage van rozen-

kwekerij De Bierkreek. Van Hage over natuurinclusief telen: 'Wij hoeven niet aan te voeren wat al in de bodem zit. Als je een gezonde bodem hebt en niet te diep ploegt, zit er voldoende mycorrhiza in de bodem.' Aaldering laat in zijn commentaar ook de keerzijde van biologisch telen zien: 'Wij accepteren ook een uitval van honderd procent.' Heel eerlijk en transparant, maar zo iets geldt natuurlijk niet alleen voor biologische kwekers. Ook bij een reguliere teelt komt dat jammer genoeg voor. Bernd Feenstra werkt bij Rabobank als sectormanager tuinbouw. Hij vraagt de aanwezige kwekers of zijn hun inspanningen op het gebied van duurzamer en/of biologisch kweken kunnen verzilveren in de markt. Dat blijkt lastig. Aaldering verkoopt meer dan de helft van zijn producten als regulier, en ook Bressers heeft niet het gevoel door zijn klanten uitgekozen te worden vanwege zijn inspanningen op het gebied van duurzamer kweken. In 2022 was 4,4 procent van het totale Nederlandse landbouwareaal biologisch gecertificeerd of in omschakeling naar biolo-

Tiende Boom In Business-kerstdiner

Het tiende Boom In Business-kerstdiner werd gehouden op 12 december bij Den Ouden Organic en Den Ouden GrowSolutions in Helmond. Het werd bijgewoond door:

- Aaldering de Stek – Jeroen Aaldering
- Arie Bouman Tuinplanten – Dirk Bouman
- Bressers Boomkwekerij – Paul Bressers
- Boomkwekerij M. van de Wouw – Martijn van de Wouw
- Boomkwekerij Vergeldt en Bouten – Stan Jonkers
- Den Ouden Groep – Tessa Guntlisbergen
- Den Ouden Groep – Arjan Kuppens
- Den Ouden Groep – René Verhoeven
- Heco Stekcultures – Paul de Jong
- Kwekerij Mabo – Niels Mauritz
- Lensli Substrates – Rob Bierman
- LTO Vakgroep Bomen – Jan van Leeuwen
- LTO Vakgroep Bomen – Peter van 't Westeinde
- MPS – Edmund Timm
- Rabobank – Bernd Feenstra
- Rozenkwekerij De Bierkreek – Hans van Hage
- Van Roessel Tuinplanten – Bart van Roessel
- Van den Akker Bomen – Tom van den Akker
- Boom in Business – Huub Snijders
- Boom in Business – Hein van Iersel



Huub Snijders



Dirk Bouman



Bernd Feenstra



Bart van Roessel



Arjan Kuppens



Edmund Timm



Hein van Iersel



Hans van Hage Bierkreek



Jan van Leeuwen



Tom van den Akker



Jeroen Aaldering



Martijn van de Wouw



Niels Mauritz



Paul Bressers



Paul de Jong



René Verhoeven



Peter van 't Westeinde



Rob Bierman



Stan Jonkers



Tessa Guntlisbergen

gisch. In 2015 was dat nog 2,7 procent. Dat betekent dus dat het hard gaat. Tegelijk weten de aanwezigen dat dit aandeel in de boomteelt lager is. Harde cijfers zijn daarover niet bekend. Daarbij geldt natuurlijk vooral dat de sector niet alleen een kleine groep kwekers nodig heeft die 100 procent biologisch kweekt, maar dat het veel belangrijker en impactvoller is dat de grote groep kwekers ook stappen zet!

Minder veen

Ook het tweede deelthema wordt ingeleid door een specialist. Rob Bierman is commercieel manager bij Lensli Substrates en daarnaast nauw betrokken bij de VPN, de Vereniging van Potgrond- en Substraatfabrikanten in Nederland. Bierman begint zijn inleiding met uit te leggen waarom we ook alweer veen willen uitfaseren. De belangrijkste reden is dat veen zwaar drukt op de totale CO₂-footprint van Nederland. In Nederland hebben ongeveer 30 stakeholders rondom de productie en distributie van veen een convenant gesloten met afspraken over de afbouw van veen in onze substraten. Tuinbouw-breed moeten we in 2030 op 50 procent hernieuwbare grondstoffen zitten. Specifiek voor de boomteelt zou dit betekenen dat de bij benadering 780.000 kuub substraat die door Nederlandse boomkwekers wordt ingekocht voor 75 procent bestaat uit hernieuwbare grondstoffen. Dat is een stevige ambitie, en een die zeker niet zonder problemen is. Bierman: 'Wij kopen de zuiverste compost in die op de markt voorhanden is. Toch is die compost dan het onzuiverste ingrediënt van ons substraat. Het is voor ons een gewenningsproces om ons aan te passen aan deze grondstof.' Anderzijds ziet Bierman dat de maatschappelijke druk om veen uit te bannen enorm is. Een kleine actiegroep, Turfvrij, is in staat om veen op de agenda van de Tweede Kamer te krijgen en zelfs een motie aangenomen te krijgen waarin wordt opgeroepen om veen te bannen uit substraten voor particulier gebruik. Duidelijk is dat de aanwezige boomkwekers de minder-veen-discussie uitgebreid volgen. Niels Mauritz van Boomkwekerij Mabo heeft recent een aantal kuubs veenvrij substraat besteld. Hem viel vooral de hoge prijs op. Bart van Roessel van Van Roessel Tuinplanten vraagt zich op zijn beurt af of de hernieuwbare alternatieven voor veen wel zo duurzaam zijn. Kokos, bijvoorbeeld, moet met de boot uit de tropen komen. Volgens Bierman is het met het oog op dit soort vragen belangrijk dat er eerlijke scans worden gemaakt van de verschil-



Rene Verhoeven heet de gasten welkom

lende ingrediënten. De uitkomst kan dan zijn dat de emissie van de hernieuwbare ingrediënten van potgrond weliswaar veel lager is, maar dat er wel meer water, meststoffen of andere zaken nodig zijn in de verdere teelt. De netto-uitkomst is dan dat veen toch duurzamer is dan het veenvrije alternatief.

Duurzaamheidsdilemma

De derde inleider, Bernd Feenstra, werkt sinds enige jaren bij de Rabobank als sectormanager

Peter van 't Westeinde: 'Biologisch en regulier bestrijden groeien naar elkaar toe'





tuinbouw. Eerder werkte hij in de tuinbouw als manager van een fruitbedrijf. Duurzaamheid heeft –aldus Feenstra – altijd te maken met dilemma's. Iedereen is op dit moment bezig met duurzaamheid, maar het is lastig om dit om te zetten in extra geld. En dat is nodig, omdat duurzamer kweken vaak extra geld kost. Toch hebben kwekers niet de luxe om niet te investeren in duurzaamheid. Doe je dat niet, dan zal de maatschappelijke druk lokaal, regionaal en ook landelijk zodanig toenemen dat je als individuele kweker of als sector het initi-

atief kwijtraakt. Een goed voorbeeld daarvan is de actie Bollenboos in Drenthe. De Stichting Bollenboos bestaat uit burgers in de gemeente Westerveld die zich zorgen maken over de nadelige gevolgen van de lelieteelt en het daaraan verbonden gebruik van gewasbescherming in Drenthe. Kwekers moeten zich niet afsluiten voor dergelijke discussies, maar daar proactief en met rationale argumenten aan meedoen. Dat is lastig, omdat dergelijke actiegroepen vaak ideologisch gedreven zijn en al bijna op voorhand de gunfactor van de publieke opinie

Rob Bierman: 'Wij kopen de zuiverste compost in die op de markt voorhanden is. Toch is die compost het onzuiverste ingrediënt van het substraat'

hebben. Toch heb je als kweker geen andere keuze dan volop in de discussie betrokken te blijven; anders raak je de regie kwijt.

Gewasbescherming

Peter van 't Westeinde is coördinator effectief middelen- en maatregelenpakket (CEMMP) bij de LTO. De LTO-vakgroep Bomen, Vaste Planten en Zomerbloemen zet zich sinds 2014 actief in om financiële ruimte te scheppen voor een coördinator. Het werk van Van 't Westeinde bestaat deels uit uitleggen wat er al gebeurt als het gaat om de afbouw van de milieu-impact en het aantal kilo's gebruikte gewasbescherming. Maar hij zet zich ook in voor het beschikbaar houden van voldoende middelen voor kwekers. De afbouw van gewasbescherming is aanzienlijk. In de sector bos en haag is het aantal kilo's met 75 procent verminderd, in de laanbomenteelt met ongeveer 25 procent. Tegelijkertijd worden er in hoog tempo technieken ontwikkeld waardoor dit percentage nog verder naar beneden kan. Voorbeelden daarvan zijn onkruidrobots en LVS-spuitechnieken. Van 't Westeinde is nu bijvoorbeeld bezig met een spuit voor de laanboomteelt waarmee tot een hoogte van 6 meter driftarm gespoten kan worden. Ook de grote farmaceuten werken in hoog tempo aan de ontwikkeling van middelen die biologisch van oorsprong zijn. Van 't Westeinde: 'Biologisch en regulier bestrijden groeien naar elkaar toe.'

Arjan Kuppens (Den Ouden) geeft uitleg



BE SOCIAL
Scan, lees & deel!